

GRZEGORZ KOWALSKI

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM NAUKOWEGO
*SPOŁECZNO-MORALNA POTRZEBA BEZPIECZEŃSTWA
I PORZĄDKU PUBLICZNEGO*

W dniu 10 grudnia 2005 r. na Wydziale Zamiejscowym Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim odbyło się sympozjum naukowe nt.: *Spoleczno-moralna potrzeba bezpieczeństwa i porządku publicznego*. Sympozjum zostało zorganizowane przez: Katedrę Kryminologii i Psychologii Kryminalnej Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim; Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim; Katedrę Kryminologii i Prawa Karnego Wykonawczego Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL Jana Pawła II; oraz Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie.

O aktualności tematyki spotkania mogą świadczyć chociażby wydarzenia w Europie z ostatnich miesięcy (lipcowe zamachy terrorystyczne w Londynie, czy zamieszki w Paryżu oraz innych miastach Francji z przełomu października i listopada), które ukazały wynikające z braku zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego negatywne konsekwencje dla ludności, tak w wymiarze społecznym, jak i moralnym.

Miało ono charakter interdyscyplinarny, stanowiąc okazję do spotkania i wymiany poglądów przedstawicieli różnych dyscyplin nauki (prawa, socjologii, psychologii), z różnych ośrodków naukowych, co przyczyniło się do wielowymiarowego spojrzenia na problem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Z uwagi na udział przedstawicieli formacji ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego było także spotkaniem teorii z praktyką.

Otwarcia sympozjum i wygłoszenia słowa wstępnego dokonał prof. dr hab. Jan Świtka – dziekan Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim, kierownik Katedry Kryminologii i Psychologii Kryminalnej Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL

Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim, kurator Katedry Kryminologii i Prawa Karnego Wykonawczego Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL Jana Pawła II, który podkreślił znaczenie bezpieczeństwa dla życia człowieka zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym, oraz zwrócił uwagę na wieloaspektowość problematyki bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W sesji przedpołudniowej symposium, której przewodniczył dr Grzegorz Gozdór, jako prelegenci wystąpili: ks. prof. dr hab. Tadeusz Guz, prodziekan Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim, kierownik Katedry Filozofii Prawa Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Filozoficzne aspekty problematyki bezpieczeństwa człowieka*; dr Jadwiga Mazur z Instytutu Nauk o Edukacji Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego – *Bezpieczeństwo publiczne w przestrzeni miejskiej*; dr Małgorzata Kuć z Katedry Kryminologii i Psychologii Kryminalnej Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Poczucie bezpieczeństwa jako problem kryminologiczny i wiktymologiczny*; mgr Grzegorz Kowalski z Katedry Prawa Konstytucyjnego Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny jako wartości konstytucyjne*; ppłk mgr Jerzy Nikołajew – Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Lublinie – *Stosowanie przez Służbę Więzienną rozwiązań siłowych a oddziaływanie na skazanych w czasie wykonywania kary pozbawienia wolności*.

Sesji popołudniowej przewodniczyła dr Iwona Niewiadomska. W tej części z referatami wystąpili: dr Iwona Niewiadomska z Katedry Psychoprofilaktyki Społecznej Wydziału Nauk Społecznych KUL Jana Pawła II – *Założenia i realizacja zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim jako przykład urzeczywistniania porządku i bezpieczeństwa w środowiskach akademickich*; dr Grzegorz Gozdór z Katedry Prawa Karnego i Postępowania Karnego Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Prawne podstawy działań na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego – analiza wybranych zagadnień*; mgr Anna Komadowska z Katedry Kryminologii i Psychologii Kryminalnej Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Zawiadomienie o przestępstwie jako przejaw społecznej potrzeby porządku i bezpieczeństwa publicznego*; dr Maria Pałubska z Katedry Prawa Międzynarodowego Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Udział Interpolu w zwalczaniu terroryzmu międzynarodowego*; mgr Daria Banasik z Katedry Prawa Cywilnego i Postępowania Cywilnego Wydziału Zamiejscowego Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL Jana Pawła II w Tomaszowie Lubelskim – *Bezpieczeństwo w rodzinie a porządek i bezpieczeństwo publiczne*.

W przedstawionych referatach prelegenci zaprezentowali wszechstronne ujęcie problematyki bezpieczeństwa i porządku publicznego. Tak zatem dokonana została systematyczno-historyczno-filozoficzna analiza pojęcia bezpieczeństwa (od starożytności po czasy nowożytne) oraz podkreślona jego nieodzowność dla pełnego rozwoju człowieka. W tym miejscu wspomnieć należy także o poczynionych uwagach na temat konieczności zaspokojenia indywidualnej potrzeby bezpieczeństwa dla prawidłowego rozwoju psychospołecznego człowieka oraz wynikających z braku zaspokojenia tej potrzeby negatywnych konsekwencjach zarówno w wymiarze indywidualnym,

jak i społecznym. Wskazano przy tym czynniki mogące wpływać na poziom poczucia bezpieczeństwa człowieka. Znaczenie bezpieczeństwa i porządku publicznego zostało również podkreślone w wystąpieniu dotyczącym obywatelskiego i prawnego obowiązku zawiadomienia o przestępstwie godzącym w wymienione wyżej wartości jako wyrazu troski obywateli o państwo.

Szczególne wartości bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego została podkreślona również na gruncie postanowień Konstytucji RP. Wskazano przy tym konstytucyjne zadania najwyższych organów władzy publicznej w zakresie bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego. Podstaw prawnych działalności państwa i jego organów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego dotyczyły również trzy inne wystąpienia. Pierwsze z nich zostało poświęcone ustawowym podstawom podejmowania działań w tym zakresie przez funkcjonariuszy różnych służb ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem ustawowych przesłanek (oraz wskazaniem ich niespójności w kontekście obowiązującego porządku prawnego) użycia przez nich broni palnej. Drugie z kolei wskazywało ustawowe środki przymusu bezpośredniego stosowane przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, wraz z przesłankami ich zastosowania, na tle europejskich standardów w tym zakresie, oraz podkreślało niemożliwość i bezcelowość stosowania środków oddziaływania penitencjarnego w czasie zastosowania wobec skazanego rozwiązań siłowych w postaci środków przymusu bezpośredniego. Ostatnie z nich natomiast odnosiło się do podstaw międzynarodowej współpracy państw, dotyczącej zagrożeń płynących pod adresem bezpieczeństwa i porządku publicznego z przestępczości międzynarodowej (w tym zwłaszcza terroryzmu międzynarodowego) i roli Interpolu w ich zapobieganiu, wykrywaniu i zwalczaniu.

Część referatów poświęcona została problematyce udziału samych obywateli w działaniach prewencyjnych mających zapewnić bezpieczeństwo. Z jednej strony, wskazując na niski poziom zaangażowania mieszkańców społeczności lokalnych w działalność zapobiegającą pojawianiu się zagrożeń godzących w bezpieczeństwo i przedstawiając przyczyny takiego stanu rzeczy, podkreślono jednocześnie, iż kwestia bezpieczeństwa człowieka nie może pozostawać jedynie w gestii władz publicznych, lecz muszą w nią być włączone także działania podejmowane przez samych obywateli. Z drugiej natomiast strony, przedstawiono na przykładzie współpracy społeczności akademickiej KUL z policją możliwości wykorzystania zasobów ludzkich, którym winno być zapewnione bezpieczeństwo, i ich uczestnictwa w działaniach profilaktycznych podejmowanych w tym zakresie i to na różnych poziomach.

Oddzielne wystąpienie dotyczyło ukazania związków zachodzących pomiędzy brakiem bezpieczeństwa w rodzinie a zagrożeniami dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedstawiono w nim problematykę przemocy w rodzinie, a zwłaszcza jej wpływ na przejawianie godzących w bezpieczeństwo i porządek publiczny zachowań przestępnych przez osoby doświadczające tej przemocy w okresie dzieciństwa.

W podsumowaniu sympozjum uczestnicy zgodnie stwierdzili, iż od zapewnienia bezpieczeństwa jednostce i jego poziomowi zależny jest prawidłowy rozwój człowieka, tak w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym, a co za tym idzie, problematyka bezpieczeństwa i porządku publicznego nie odnosi się jedynie do państwa i społeczeństwa jako całości, lecz również odgrywa istotną rolę w wymiarze indywidualnym, rzutując na psychomoralny i społeczny rozwój oraz funkcjonowanie człowieka.